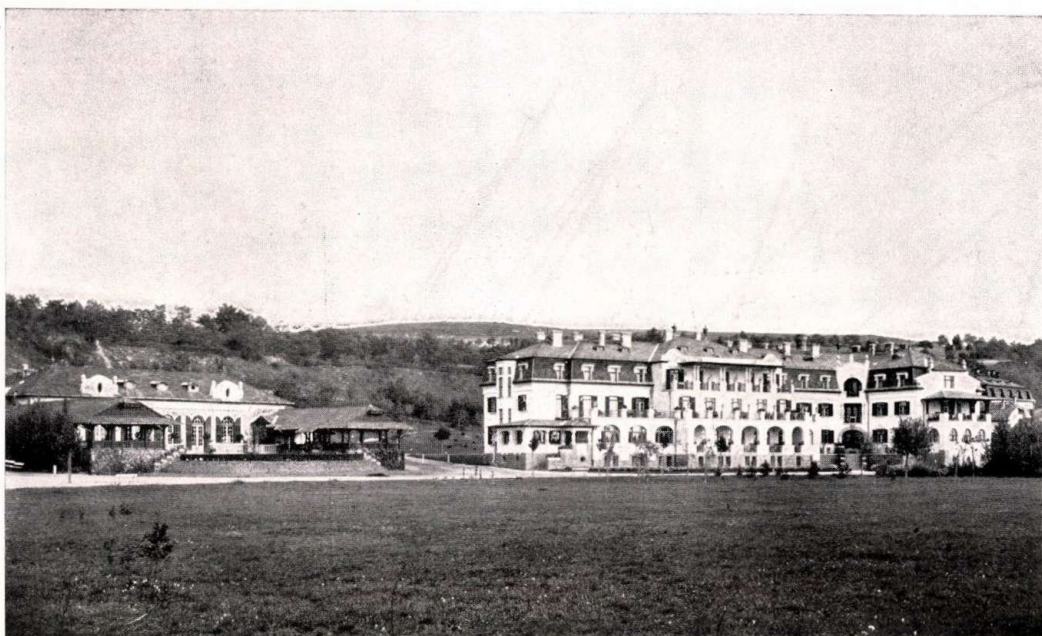

LAVOTTA GYULA.

A BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEP

A székesfővárosi tisztviselők üdülőtelepe.

Írta: LAVOTTA GYULA.

Még a háborús években megszerezte a Székesfőváros Tanácsa a tisztviselők részére Balatonkenesén, a vasúti állomás és Áliga közötti körülbelül 47 kat. hold nagyságú partterületet.

A szándék az volt, hogy a tisztviselőknek házhelyeket adjanak olcsó árban, kedvező törlesztési feltételek mellett.

A terület fekvése igen előnyös a Balaton partján s szép kilátást nyújt a tihanyi félszigetre s a tóra. Azonban egyáltalában nem mondható kedvezőnek a talaj építkezésekre, mert igen alacsonyan fekszik a vízfelülethez képest, nagy részében zsombékos, iszapos, süppedékes, sőt néhol ingoványos.

A vízpart egészen nádassal van benőve, melyben a hullámozás folytán oda-terelődött iszap felhalmozódik s a fürdést kellemetlenné teszi.

Ily szempontból nézve, bármily olcsó áron jutott is a Főváros a területhez, a vétel nem mondható szerencsésnek s ha kikérték volna előre egy építész-szakértő tanácsát, az bizonyára nem javasolta volna a vásárlást.

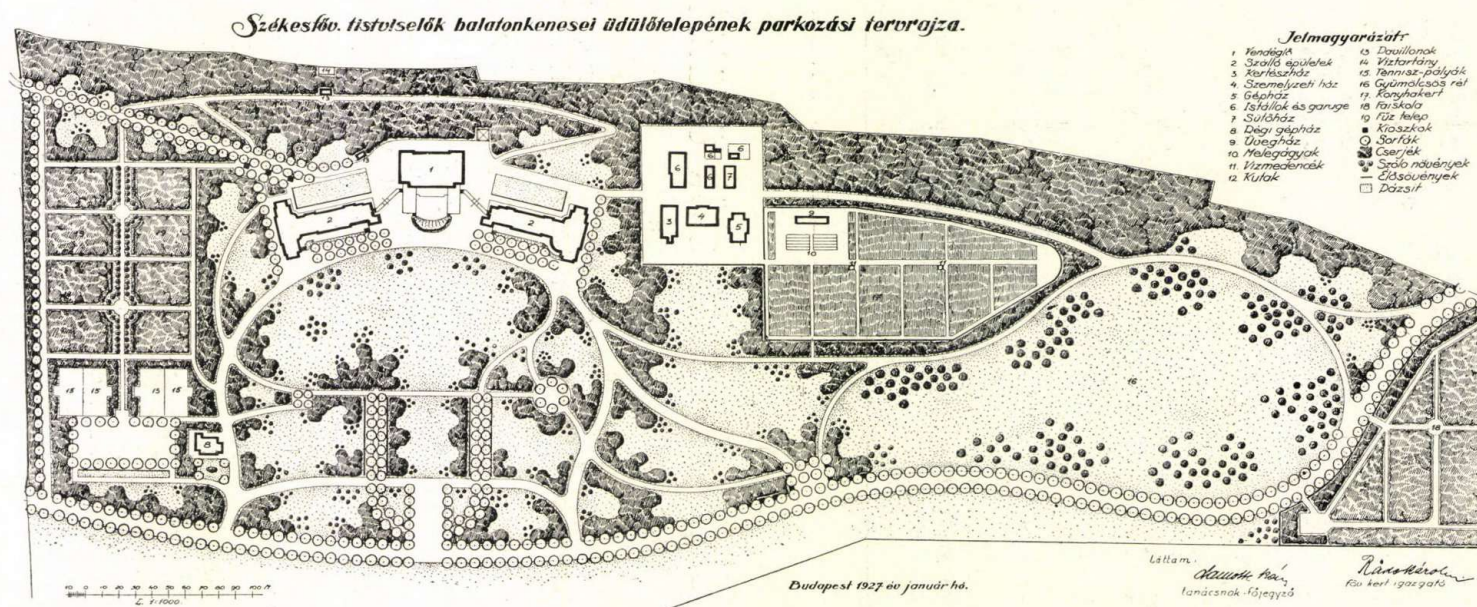
Meglévén azonban ez a fekvő vagyon, annak értékesítéséről gondoskodni kellett valami módon.

Erre kedvező alkalom kínálkozott a háború utáni időkben, mikor az agyon-sanyargatott tisztviselők talpraállítása érdekében cselekedni kellett.

EGRI ÉS FIA DR. EGRI ISTVÁN
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 28. SZ.
TELEFON : JÓZSEF 318—01

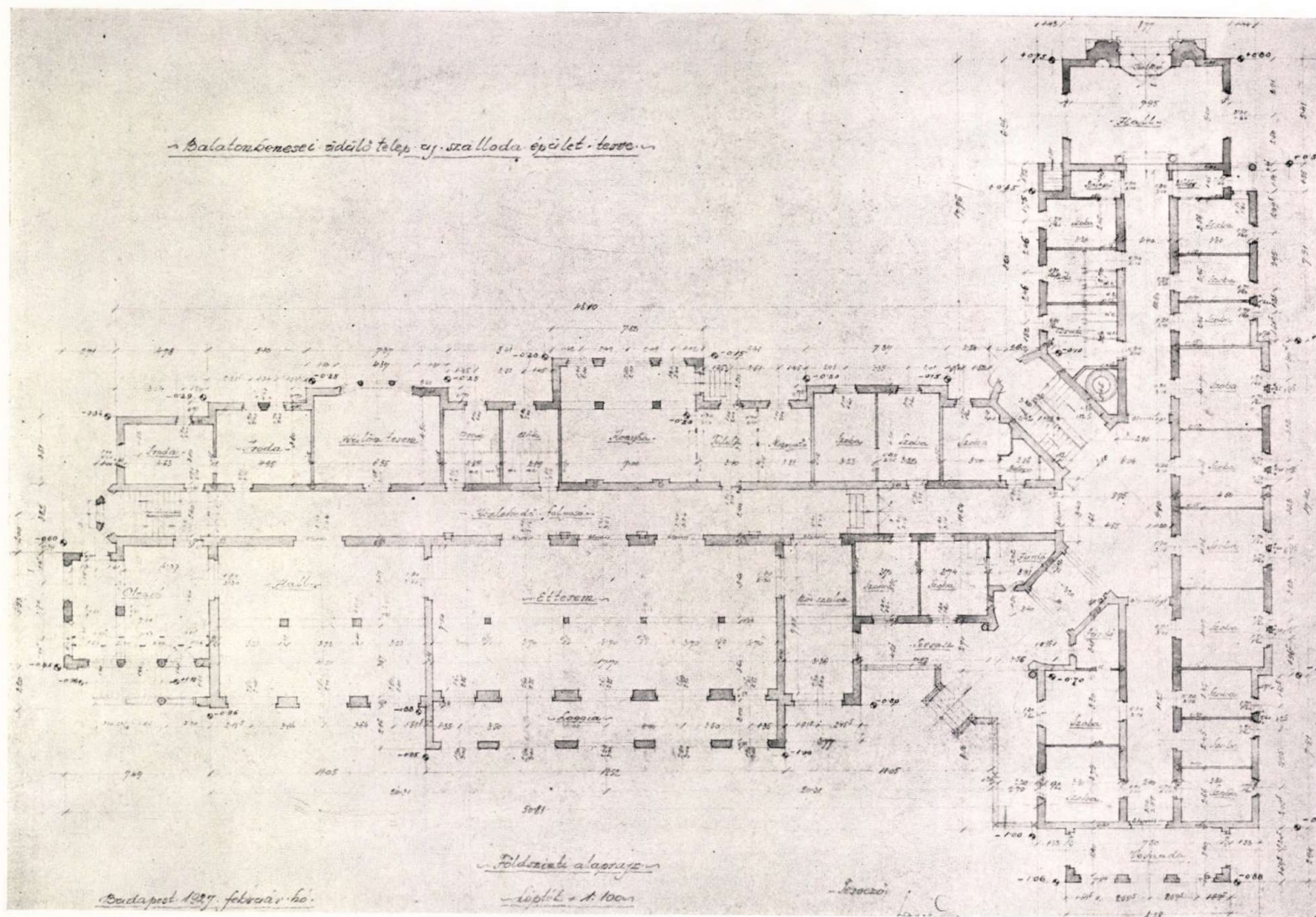
TELEFON : JÓZSEF 318—01

KÖZPONTI FÜTÉS
VÍZVEZETÉK
CSATORNÁZÁS

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESAI ÜDÜLŐTELEPE

HELYSZÍNRAJZ

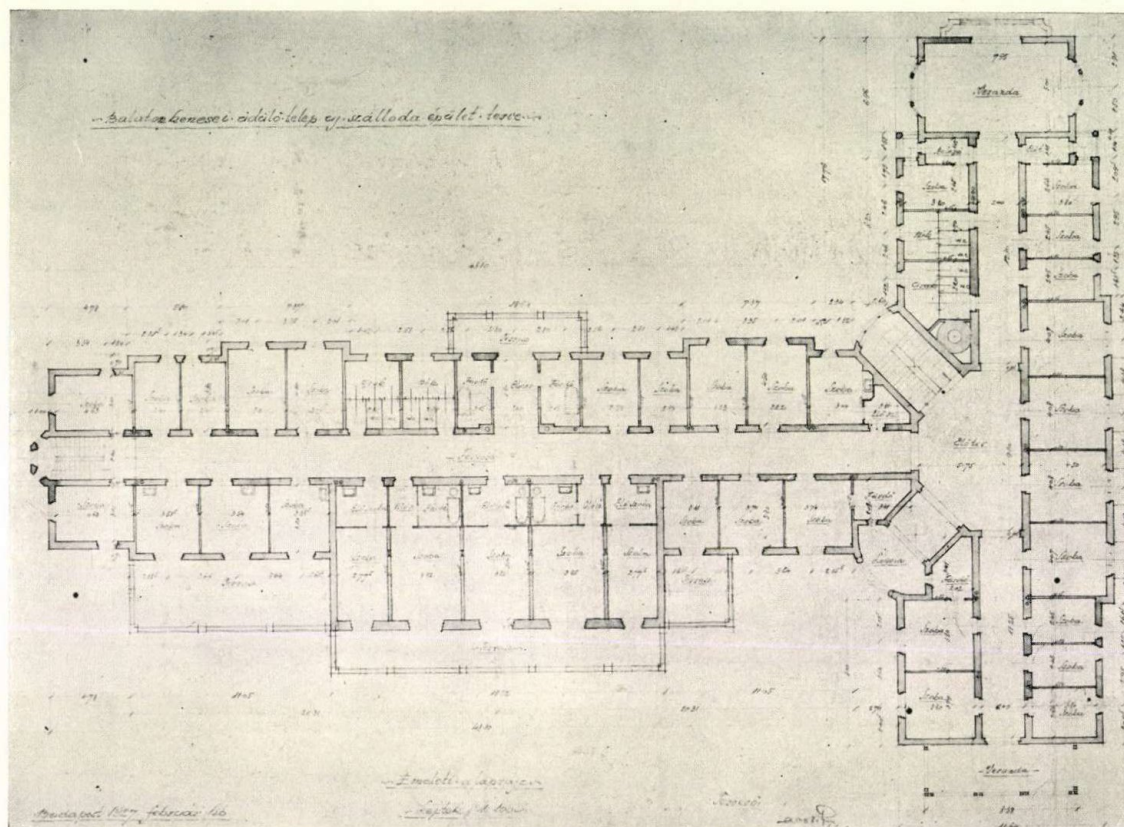
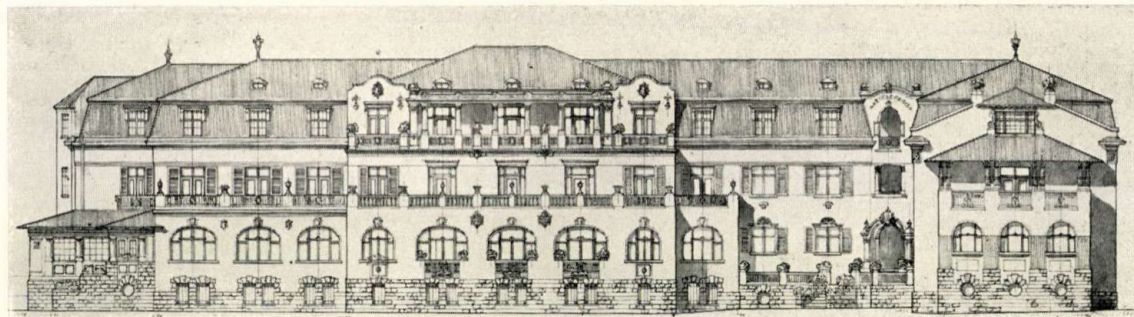

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE

A SZÁLLODA FÖLDSZINTI ALAPRAJZA

LAVOTTA GYULA

LAVOTTA GYULA

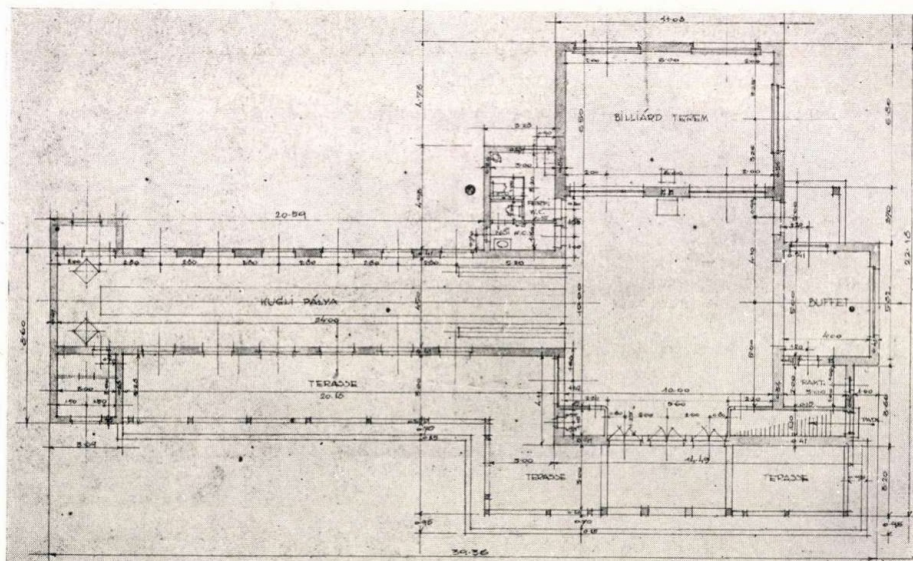

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTIVISELŐK BALATONKENESEI ÜDULÓTELEPE
A SZÁLLODA HOMLOKZATA ÉS EMELETI ALAPRAJZA

LAVOTTA GYULA

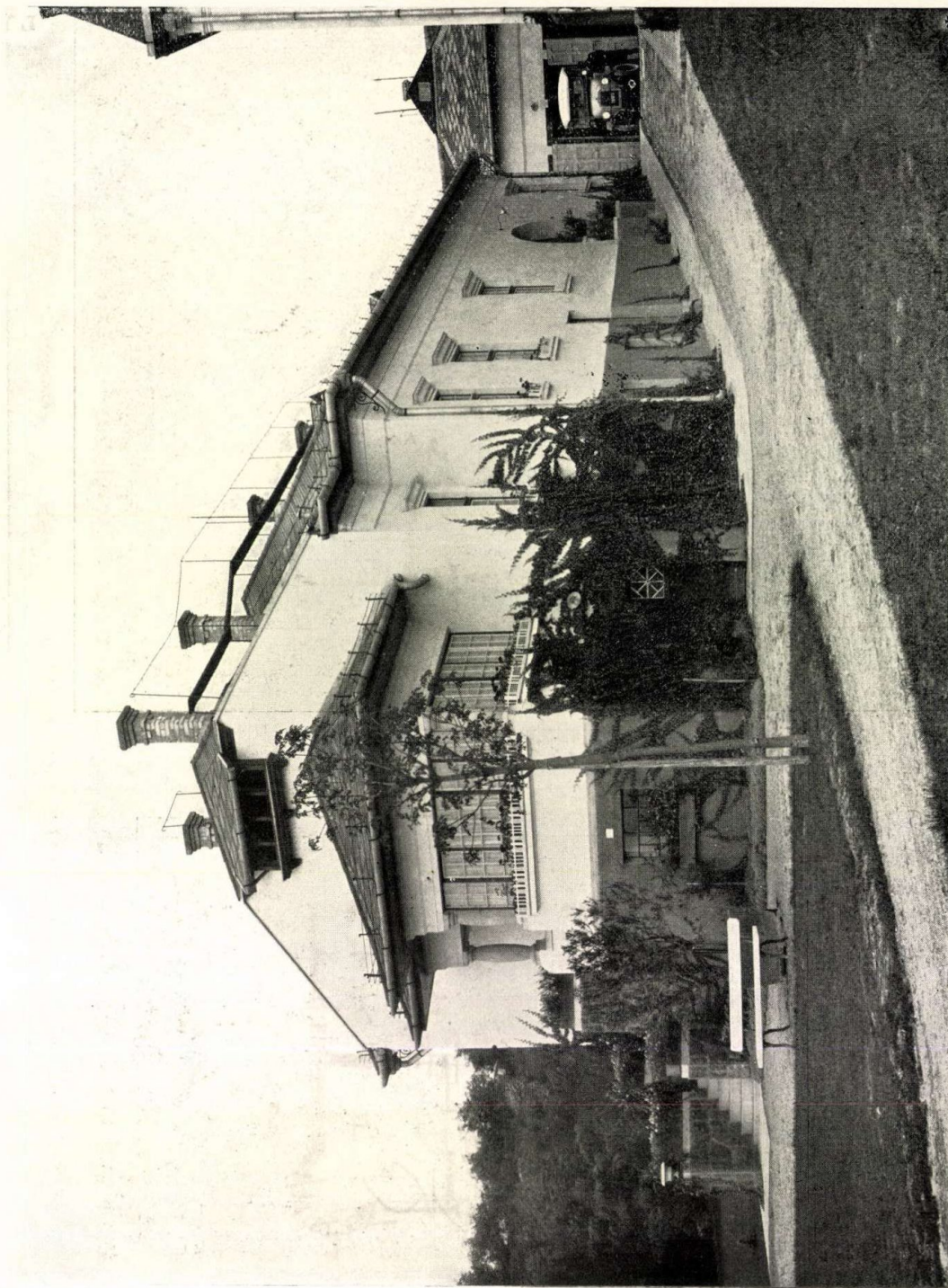
JÁTEKHAZ

ALAPRAJZ

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE

LAVOTTA GYULA

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTIVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTÉLEPE

GAZDASÁGI ÉPÜLET

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE

GONDNOKI LAKÁS

LAVOTTA GYULA

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE
ÉPÍTETTÉK: BIER, WERSETZ ÉS GABOS OSZKÁR ÉPÍTŐMESTEREK

A SZÁLLODA

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE
ÉPÍTETTÉK : BIER, WERSETZ ÉS GABOS OSZKÁR ÉPÍTŐMESTEREK

SZÁLLODARÉSZLET

LAVOTTA GYULA

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESAI ÜDÜLŐTELEPE

BERENDEZTE: JAKAB GYULA MŰBÚTORASZTALOS

HALL

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE
BERENDEZTE: PALÁGYI GYULA R.T.

ÉTTEREM

LAVOITA GYULA

A SZÉKESFŐVÁROSI TISZTVISELŐK BALATONKENESEI ÜDÜLŐTELEPE
FAMUNKÁJÁT KIVITELEZTE: TÓKE GYÖRGY ÁCSMESTER

TERRASZ

Igy született meg az üdülőtelep létesítésének gondolata, hogy a tisztviselőknek lehetővé tétessék az olcsó nyári üdülés.

Tehát elvetődött azon eredeti terv, hogy olcsó villák, esetleg családi házak létesítsenek nyugalomba vonuló egyes tisztviselőknek s jött helyébe a szociálisabb törekvés, az *összességnek* nyújtani jólétet, intézményes módon.

Innen kezdve a gondolat megvalósítása már építési, illetőleg mérnöki feladatot képezett.

Megkezdődtek 1921. évben a területrendezési munkák s a hepe-hupás talaj egyengetése, állóvizek levezetése, nádas irtása s végül park létesítése Ráde Károly kertészeti igazgató tervei alapján.

Elülteve a növényzetet, gondoskodni kellett öntözőberendezésről, mely szükségessé tette a gépházi, illetőleg a főkertész lakóépület építését. (Ez utóbbi azóta átalakítást nyert s ma tisztviselőlakóépületnek használják.)

Most kezdtek csak az illetékes körök foglalkozni azzal, hogy az *üdülő*-intézmény mily formában létesüljön. Az országban hasonló, nagyobb teljesítésre berendezett üdülőtelep még nem volt sehol, tehát követendő *minta* nem állt rendelkezésre.

Kialakult végre az a gondolat, hogy a tisztviselők (esetleg családtagjaik) háromhetes turnusokban vegyék igénybe az üdülőtelepet.

Kellett tehát gondoskodni:

1. Megfelelő számú szobákról az elszállásolás érdekében.
2. Étkeztetési helyről minden időjárásra alkalmas módon.
3. Strandról a fürdés érdekében.
4. Szórakozó intézményekről.
5. Személyzeti s gazdasági épületekről s különféle üzemi berendezésekről.

1. Az elszállásolást szállodai rendszerben valósítsuk meg, de a minimumra csökkentett igények kielégítésével.

Áránylag kisméretű szobák, egy vagy két ágyra berendezve, a legszükségesebb bútorokkal.

Szem előtt tartva azt, hogy az üdülő töltsen a nappalt a levegőn a fürdéssel, a szoba csak visszavonulásra s pihenésre szolgáljon. A szobákhoz világos s jól szellőztethető folyosón lehet jutni.

Ezzel a redukált méretekkel volt lehetséges az I. szállóépületet 82 szobával ellátni, összesen 120 ágyra; aránylag kis építési költséggel.

A beépített lég m³ egységára 1923—1924. évben körülbelül 400.000 papirkoront tett ki.

Az épület téli használatra is alkalmas s kályhafűtéssel van ellátva.

A II. szállóépület 1928. évben készült el s itt már fokozottabb igényeket akartunk kielégíteni.

A szobák mérete kissé nagyobb, az épület egy emeletsorral magasabb, mint az I. szálló, vannak közös helyiségei, ú. m.: étterem, hall, dohányzó, női szalon, olvasó, külön konyhahelyiség, az egész épület alatt pince.

A tó felé eső oldalakon terraszok, loggiák, szabad erkélyek vannak elegendő számban alkalmazva. Egyes szobákkal kapcsolatban külön fürdő-, illetőleg mosdó-fülkék adják meg az üdülőnek azt a kényelmet, melyet csak a modern klimatikus gyógyhelyek legnagyobb világszállodái nyújthatnak.

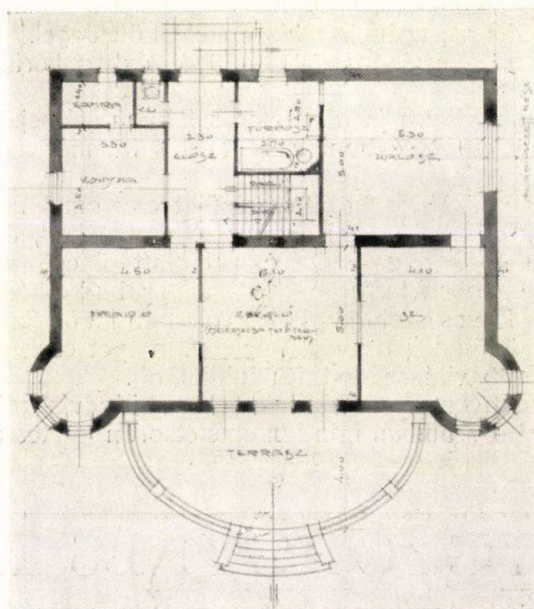
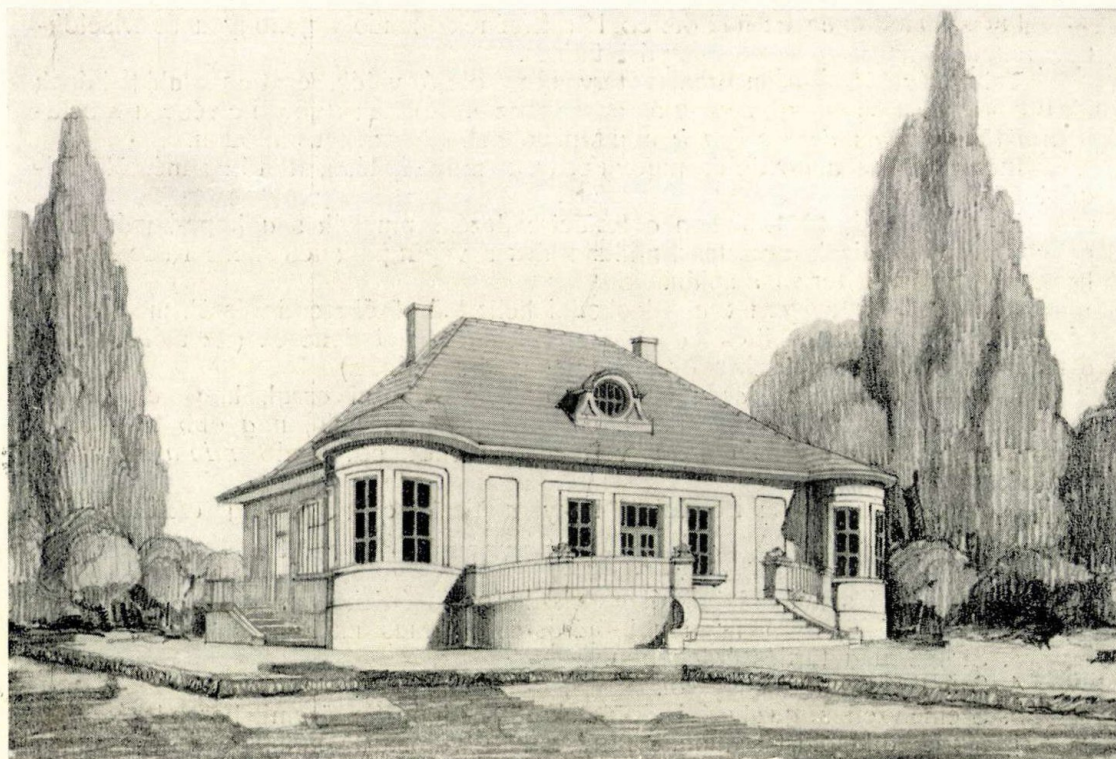
Minden szobában fűtő-mosdótálak meleg-, hidegvíz-szolgáltatással — fürdőszobák s W. C. K. kellő számban minden emeletson — teszik teljessé a kényelmes elhelyezkedést.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA

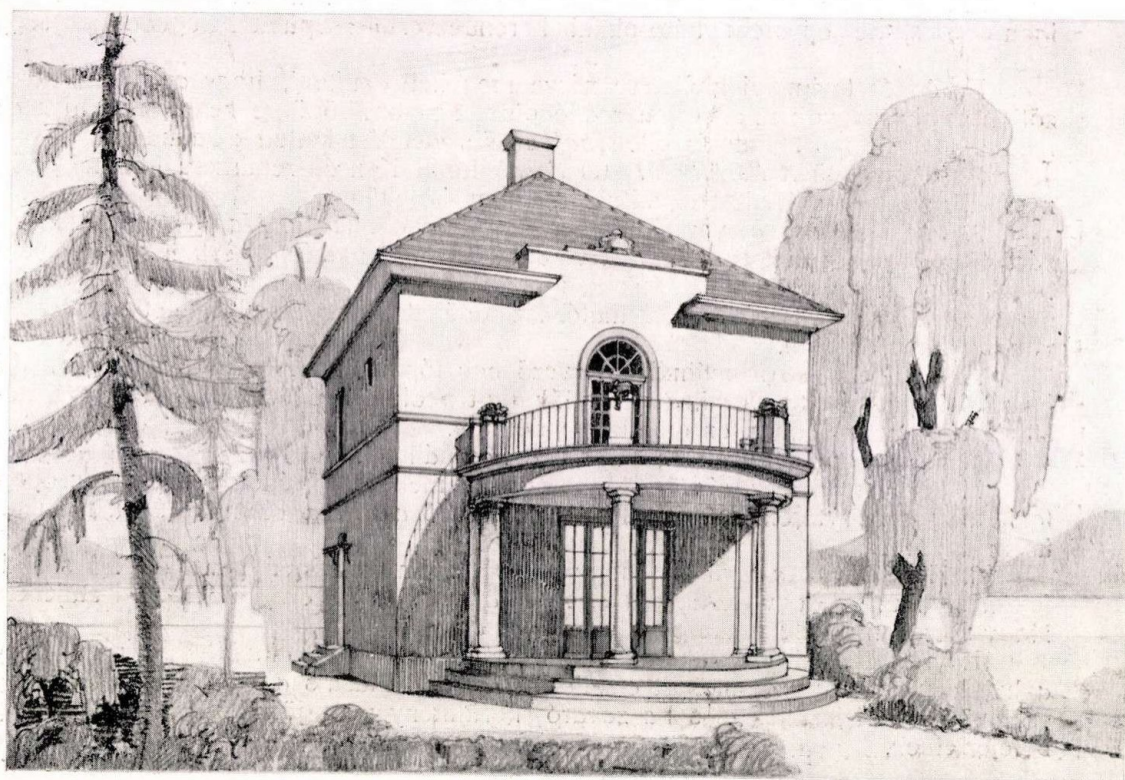
FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZÉSI VÁLLALAT

BUDAPEST, VIII., BAROSS-Ú. 88. — TELEFON: J. 308—97

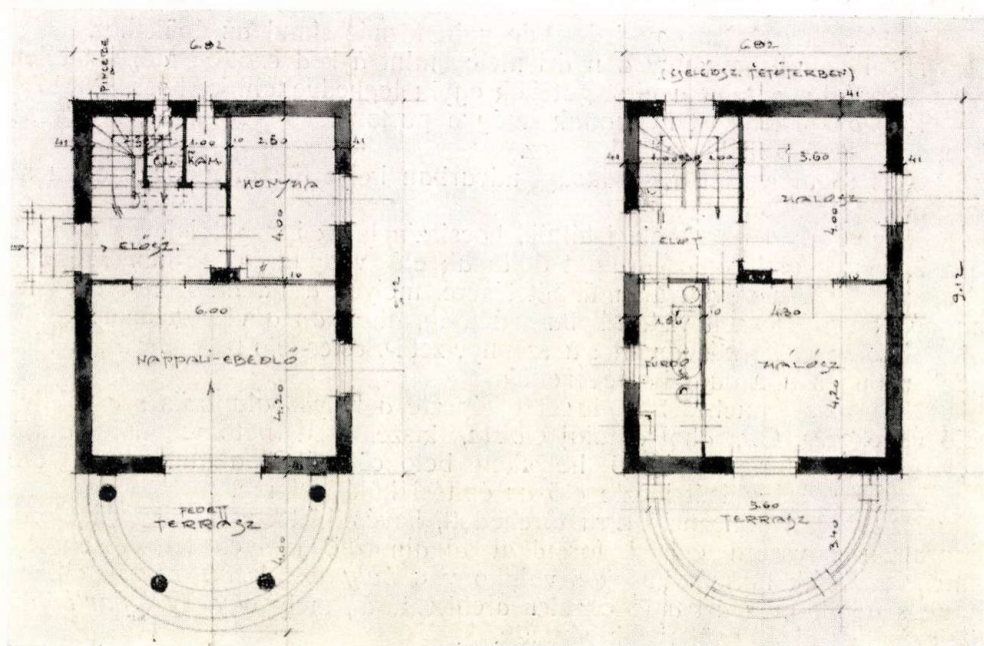
SVASTITS GÉZA
ÉS RAKSÁNYI GYULA

BALATONKENESEI VILLA

SVASTITS GÉZA
ÉS RAKSÁNYI GYULA

BALATONKENESEI VILLA

A szállodaépület minden részében központi fűtés van; az összes helyiségek igen ízléses, de egyszerű bútorokkal berendezve. Az épület befogadóképessége 120 személy.

Az építés technikai kivitelére nézve meg kell említeni, hogy az igen kedvezőtlen talajviszonyok miatt ezt a szállóépületet betoncölöpökre kellett építeni s az igen magas talajvízbehatolás ellen *hathatós* szigetelést kellett alkalmazni.

Az egész épület *körülbelül* 500 *darab* Leidl Konrád-rendszerű betoncölöpön nyugszik s eddig süllyedést egyáltalában nem észleltünk.

2. Az étkezést a vendéglőépületben bonyolítjuk le. Van egy 160 m²-es zárt étterem s két nyitott, de fedett veranda. Ez utóbbiakat ez évben megnagyobbítjuk s olyan üvegfalakkal látjuk el, mely kívánatra rossz idő esetén zárható, szép, s meleg időben pedig nyitva tartható. Az épülettel ponyvával fedhető terraszok vannak kapcsolatban.

Az épület külső formáinál a tervező egy tóparti, könnyed s kisigényű nyári kaszinó képét akarta elérni, a verandák alatt pedig árnyékos, szellős helyet biztosítani a nagy melegben az ott tartózkodóknak.

A nagyterem ünnepek céljára is használható.

A konyha, tálalók, söntés, irodák s egyéb mellékhelyiségek célszerűen csoportosítottak a nagyterem mögött. Télen az étkező a II. szállóban történik, redukált üzem mellett.

3. A fürdés a *s'rand*-on megy végbe. Itt nagyarányú partbiztosító s földfeltöltési munkákat végeztünk a *siofoki* állami kikötőfelügyelőség vezetőjének, Nagy Dezső műszaki tanácsosnak a tervei alapján.

Egy körülbelül 600 folyóméter hosszú betonpartfal akadályozza meg, hogy a hullámok a strand homokját elsodorják. A nád irtása s a kotrási munkák még csak részben készültek el s ha zavaró körülmény nem jön közbe, az év végéig befejeztetnek.

A strandon öltözősátrak, kabannák, tornaeszközök állanak s a tengeri fürdőkhoz hasonló képet nyújtanak a szemlélőnek.

4. A szórakozást szolgálják a játszóhelyek, nevezetesen a *tenniszpályák* s a *kuglizó*. Ez utóbbi egy zárt épületben helyzetett el két tekepályával, egy közös nagy ivószobával, magyaros interieurrel, egy külön ping-pong- s *billiard*-teremmel kapcsolatban.

A tófelőli oldalon egy fedett, de nyílt tornác simul az épülethez.

A cél az volt, hogy úgy a nyári meleg, mint a kedvezőtlen idő, sőt télen is ez a szórakozó hely, mint a társasjátékok egyik legkedveltebbje, használható legyen.

Egyéb szórakozást nyújtanak még a parton lévő csónakok, motorcsónakok s autóbuszok közeli kirándulásokhoz.

5. A személyzetet a gazdasági udvarban helyeztük el külön e célra szolgáló egyemeletes épületben.

Itt vannak a garageok, istállók, kocsiszínek, az igazgatói lak s a gépház.

A gépek elektromos áramot állítanak elő világításra s munkagépek hajtására, valamint a szivattyúk működtetésére, melyek a kutakból nyert vizet egy a magaslapon elhelyezett víztartályba szállítják, ahonnan a vízvezetéket táplálják.

A telep csatornázva van s a szennyvizet Priester-féle berendezéssel biológiailag megtisztítjuk s a Balatonba levezetjük.

Az építés legnehezebb feladatát képezte a helyes alapozás s a talajvíz ellen való védekezés. Ott, ahol a talaj elbírta, kiszélesített betontalpakkal alapoztunk, nagyobb teherbírást igénylő helyeken betoncölöpöket alkalmaztunk, ami egy elkerülhetlen drágulását idézte elő az építési költségeknek.

Az építési koncepció arra törekedett, kevés költséggel, célszerű elrendezésű alaprajzon egyszerű építési formákat alkalmazni, melyek tetszetősek legyenek, tömegelosztásuk harmonikusak s valahogy a *hely természeti* szépségeihez simuljanak s adják meg azt a jellegzetes architektúrát, mely egy ily *tóparti* üdülőhely kifejezéséhez okvetlenül megkívántatik.

Az architektúra megítélésénél azonban figyelembe kell venni, hogy a helyi viszonyok, a rendelkezésre álló költségfedezetek, valamint a tisztviselői lefokozott

igények nem egy luxus tengeri fürdőt engedtek megvalósítani, hanem csak egy egyszerű, nyári, olcsó tartózkodási fürdőhelyet, melynél az építész alkotó vágya csak korlátozottan tudott érvényre jutni.

Hogy ily arányban mégis kifejezésre jutott, az a Székesiőváros Tanácsának bölcs, belátó s emberszerető tagjainak érdeme, kik a balatonkenesei üdülőtelep ügyét oly sok szeretettel felkarolták s megvalósítását lehetővé tették.

A fővárosi tisztviselők örökké hálásak lehetnek, hogy ezt az építési ügyet oly emberek intézték, mint *Vajna Ede*, *Lobmayer Jenő* és dr. *Lamotte Károly* tanácsnokok — s a tervező építész nem kíván megértőbb, áldozatkészebb mecénást építész kollégáinak, mint amilyenek ezek a kiváló férfiak voltak vele szemben mindenkor.

A jövő fogja megmutatni, hogy az alkotók helyesen oldották meg feladatukat.

*
*
*

Az építőiparosok. *Gabos Oszkár* okleveles mérnök, építőmester, egyesülve *Bier Mihály* építési vállalattal és *Wersetz Márton* építési vállalkozóval, együttesen építették az új szállodát, a gazdasági épületet, a gondnoki lakást, az istállót és a garázst, illetve ezeknek föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkáit.

Tóke György ácsmester (Budapest, VI. kerület, Hungária-körút 78., telefon: Aut. 975—62) végezte az egész telep ácsmunkáit, a szálloda terraszainak oszlopfaragványait (lapunk 14. old. a Balatonra néző nagy terrasz) stb.

Gerő Nándor, központi fűtés-, vízvezetékberendezési vállalat (Budapest, VII., Alpár-u. 8., telefon: J. 315—29) végezte a telep összes bádógosmunkáit, a régi és új szálloda, a vendéglő, a gazdasági épület és gondnoki lakás stb. vízvezetékfelszerelését és a fürdőszobák berendezéseit.

Jakab Gyula műbútorgyáros (Budapest, VIII., Futó-u. 1/b., telefon: J. 373—81) készítette a szálloda mindkét halljának és az összes lakószobáknak bútorberendezéseit.

Palágyi Gyula R.-T. vas- és rézbútorgyár (központi iroda: Budapest, VII., Király-u. 79., telefon: J. 424—61, gyár és gyári iroda: Budapest, VII., Angol u. 33., telefon: J. 395—20) készítette az asztalosmunkákat, továbbá az étterem (lásd 13. oldalon) berendezését.

Thék Endre bútor- és épületmunkák gyára r.-t. (Budapest, VIII. ker., Üllői-út 66/b/e., telefon: J. 303—98) készítette az étterem és a hall falburkolómunkáit (lásd 12. és 13. oldal).

Gerő és György épület- és műlakatosárú gyára (Budapest, VII., Elemér-u. 31., telefon: 314—33) készítette a nagy terrasz vasrácsát, a szálloda erkély- és lépcsőrácsait és az egész telep lakatosmunkáit.

Krámmér Adolf szobafestő- és mázoló-mester (Budapest, I. ker., Lágymányosi-út 4. szám, telefon: J. 382—5) készítette a szállodák, vendéglő- és lakóépületek szobafestő- és mázoló-munkáit felerészben.

Zuzán Béla szobafestő- és mázoló-mester (Budapest, X., Martinovics-tér 4., telefon: J. 360—06) az összes mázó- és szobafestő-munkák másik felerészét.

WANNENMACHER FÁBIÁN RAJZA